

Globális fejlemények a lelkiismereti szabadság és egyenlő bánásmód területén

2015. március

Kedves Barátaink!

Örömmel osztjuk meg Önökkel az *International Network of Civil Liberties Organizations* (INCLC) által megjelentetett *Globális fejlemények a lelkiismereti szabadság és egyenlő bánásmód területén* című hírlevél ötödik számát. Ebben a kiadványban az aktuális nemzetközi fejleményekről kívánunk hírt adni, köztük olyan bírósági ügyekről és jogalkotási lépésekről, amelyek a lelkiismereti szabadság vagy az egyenlő bánásmód területét, esetleg mindkettőt érintik.

Az év mozgalmasan indult, így máris számos fejleményről adhatunk számot. Ezek közül előljáróban néhány: Kanadában széles körű vita van kibontakozóban arról, hogy az ügyvédi kamaráknak kötelezően el kelljen-e ismerniük az olyan egyházi fenntartású felsőoktatási intézmények jogi karai által kiadott diplomákat, amelyek tiltják az azonos neműek közötti partneri viszonyt; Írországban törvényileg kívánják megakadályozni, hogy az egyházi iskolák hallgatói szexuális irányultságuk alapján hátrányos megkülönböztetésben részesüljenek, egyúttal az azonos neműek házasságának kérdését is népszavazásra bocsátják; végül pedig az USA Legfelsőbb Bírósága kimondta, hogy a büntetésvégrehajtás tisztviselői nem akadályozhatják meg egy muzulmán fogoly számára, hogy az vallásos meggyőződésének megfelelően mintegy másfél centiméter hosszú szakállat növesszen a börtönben.

Ezúttal is jelezzük, hogy e kiadványnak nem egy teljes körű tájékoztatás vagy a konkluzitás a célja. Inkább arra törekszünk, hogy az e területen jelentkező nemzetközi jogi fejleményeket azonosítsuk, illetve bemutassuk. Annak érdekében, hogy a lehető legátfogóbb képet nyújthassuk ezekről a fejleményekről, aktuális ügyeket, illetve különös jelentőséggel bíró múltbeli ügyeket egyaránt tárgyalunk. Kérjük, hogy amennyiben olyan fejleményekről van tudomása, amelyeket Ön szerint e hírlevélnek tartalmaznia kellene, azt tudassa velünk.

Ha úgy gondolja, hogy másnak is hasznos lehet ez a hírlevél, vagy esetleg nem szeretné a következő számokat megkapni, kérjük, vegye fel a kapcsolatot Jokán Andreával a jokan.andrea@tasz.hu email-címen.

Üdvözlettel,

Louise Melling

Jogi igazgató-helyettes, ACLU
Igazgató, Szabadságjogi Központ, ACLU

Rosie Brighthouse

Jogi munkatárs, Liberty

Az INCLO-ról: az International Network of Civil Liberties Organizations olyan jogvédő szervezetek hálózata, amelyek többek között a lelkiismereti szabadság és az egyenlő bánásmód területén végzik tevékenységüket. Az INCLO tagjai a következők: American Civil Liberties Union, Association for Civil Rights in Israel, Canadian Civil Liberties Association, Centro de Estudios Legales y Sociales (Argentína), Egyptian Initiative for Personal Rights, Társaság a Szabadságjogokért, Irish Council for Civil Liberties, Kenyan Human Rights Commission, Legal Resources Centre (Dél-Afrika), Liberty (Egyesült Királyság).

Lelkiismereti szabadság és LMBTQ-jogok

Házasságkötés, családalapítás

Írország: Május 22-én az országban [népszavazást](#) tartanak az azonos nemű párok házasságának elismeréséről. Jelenleg Írországban az azonos nemű párok bejegyzett élettársi viszonyban élhetnek egymással, amely hasonló, de mégsem azonos jogokkal és kötelezettségekkel jár, mint a házasság. A legújabb közvélemény-kutatások szerint a lakosság mintegy 70 %-a támogatja az azonos neműek házasságát. Az INCLO-tag ICCL vezető szerepet játszik a népszavazással kapcsolatos kampányban.

2015. január 21-én az ír kormány [bejelentette](#), hogy a gyermekekről és családi kapcsolatokról szóló törvény módosítását tervezi, és az egy háztartásban élő párokra és a bejegyzett élettársi kapcsolatban élőkre is kívánja terjeszteni az örökbefogadáshoz való jogot. A jelenlegi ír törvények szerint csak házaspárok vagy egyedülállók fogadhatnak örökbe gyerekeket, ami lehetetlenné teszi az azonos nemű párok számára az adoptálást. A kormány azt reméli, hogy a törvényt módosítást még az [az azonos neműek házasságáról szóló népszavazást](#) megelőzően elfogadják.

Egyesült Államok: Április 28-án az USA Legfelsőbb Bírósága az azonos nemű párok házasságával kapcsolatos négy összevont esetet [tárgyal](#). A bíróság két különálló kérdést vizsgál: (1) az Alkotmány megköveteli-e az államoktól, hogy engedélyezzék két azonos nemű ember házasságát; és (2) az Alkotmány megköveteli az államoktól, hogy elismerjék egy azonos nemű pár házasságát, amennyiben azt jogszerűen kötötték meg az államon kívül? Az INCLO-tag ACLU a négy ügyből [kettőben](#) képviseli a felpereseket. Az INCLO-tag CELS, CCLA, LRC és Liberty közösen *amicus curiae*-t nyújtottak be az ügyben, amely az azonos neműek házasságát engedélyező országok tapasztalataira, perspektíváira világít rá.

Szolgáltatók és közszolgáltatások

Kanada: A [Trinity Western University v. Nova Scotia Barristers' Society](#) ügyben a Nova Scotia-i Legfelsőbb Bíróság úgy határozott, hogy a Nova Scotia Barristers' Society (NSBS), a tartomány jogászainak szakmai testülete nem tagadhatja meg a Trinity Western University (TWU), egy keresztény brit-kolumbiai magánegyetem által kiadott jogi diploma elismerését. Ezt megelőzően az NSBS úgy döntött, hogy csak abban az esetben ismeri el a TWU által kibocsátott jogi diplomákat, ha az iskola megváltoztatja a tanulók magatartásával kapcsolatos irányelveit, amelyek tiltják a „hagyományos házasságon” kívüli szexuális együttléteket. A Nova Scotia-i Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy az NSBS-nek ugyan a hatáskörébe tartozik, hogy a tartományban alkalmazott joggyakorlat viszonylatában a közérdeket védje, ugyanakkor nem szabályozhatja egy jogi kar működését. Az NSBS-nek tehát nem állt jogában TWU-s diplomák elismerését ahhoz a feltételhez kötni, hogy az utóbbi változtasson a kérdéses irányelven. A bíróság továbbá megállapította, hogy amikor az NSBS meghozta döntését, nem találta meg a kellő egyensúlyt az egyenlőséggel kapcsolatos aggodalmak, illetve a lelkiismereti szabadsággal kapcsolatos megfontolások között. Az NSBS [bejelentette](#), hogy fellebbezni fog a bíróság döntése ellen.

A TWU-val szemben [más tartományokban](#) is folynak perek. Egy ontarioi bíróság 2015 júniusában tárgyalja a TWU egy hasonló ügyben benyújtott panaszát – ez utóbbi esetben az észak-kanadai jogászok szakmai testülete, a Law Society of Upper Canada tagadta meg az egyetem által kibocsátott diplomák elismerését. Mindeközben Brit Kolumbiában is folyik egy peres ügy, amelyben a brit-kolumbiai jogászok szakmai szervezetének, a Law Society of British Columbia egy hasonló döntését támadják.

Egyesült Királyság: Az illetékes bíróság május 26-án és 27-én [tárgyalja](#) azt az ügyet, amelyet az Északír Esélyegyenlőségi Bizottság indított egy pékség ellen, mert az elutasította egy vásárló rendelését, aki a homofóbia és transzfóbia elleni világnapra szeretett volna tortát készíttetni. Mint ahogy arról az előző számunkban hírt adtunk, az ügyfél a *Sesame Street* c. gyerekműsorban szereplő Bert és Ernie képével kérte a tortát, a következő szlogennel: „*Támogasd a meleg házasságát!*”. A családi pékség saját elmondása szerint azért utasította el a rendelést, mert az ellentétes volt keresztény meggyőződésével, és továbbra is fenntartja, hogy jogszerűen járt el.

Február 27-én lezárult a nyilvános [konzultáció](#) az északír esélyegyenlőségi törvény tervezett módosításáról, amely lehetővé teszi a vállalkozások és szolgáltatók számára, hogy vallási meggyőződésükre hivatkozva szexuális irányultság alapján diszkriminálhassanak. A javasolt módosítás, amely az imént említett pékségbeli esetet követő vita eredményeként látott napvilágot, kimondja, hogy az esélyegyenlőségi törvénynek a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó passzusai nem tiltják meg a vállalkozások, illetve a szolgáltatók számára, hogy korlátozzák az áruk, javak és szolgáltatások biztosítását „*azt elkerülendő, hogy olyan viselkedésmódokat, hiedelmeket támogassanak, erősítsenek meg vagy segítsenek elő, amelyek vallásos meggyőződésükkel ellentétesek.*” A törvénymódosítás elleni petíciót már több mint [148000 ember](#) írta alá. A Sinn Féin és a Szociáldemokrata és Munkáspárt (SDLP) kijelentették, hogy amennyiben a törvény az északír parlament elő kerül, meg fogják vétózni.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságához egy walesi bírósági ügygel kapcsolatban nyújtottak be panaszt, amelyben azt vizsgálták, hogy egy panzió tulajdonosai vallási meggyőződésük alapján megtagadhatják-e a szolgáltatást az azonos nemű pároktól. Jeff és Sue Green egy 13 ágyas vendégház tulajdonosai Wales-ben, és azután tettek panaszt, hogy a brit Esélyegyenlőségi és Emberi Jogi Bizottság tájékoztatta őket: az a gyakorlatuk, miszerint kétágyas szobát kizárólag házaspároknak adnak ki, kimeríti a szexuális beállítottság alapján történő hátrányos és törvénytelen megkülönböztetés tényét. Az esetet megelőzően a brit Legfelsőbb Bíróság egy másik ügyben egyhangúlag [úgy határozott](#), hogy a panzió tulajdonosainak vallásos

meggyőződését érintő bármilyen korlátozás igazolható és arányos annak fényében, hogy a másik oldalon a diszkriminációval szemben kell embereket megvédeni.

Egyesült Államok: Február 18-án egy Washington állambeli bíró azt a döntést hozta az [Ingersoll v. Arlene's Flowers](#) ügyben, hogy a virágüzlet nem megengedhető mértékben diszkriminált egy azonos nemű párt azért, hogy nem volt hajlandó virágot biztosítani az esküvőjükre. Mind a pár, mind pedig a Washington állam főügyésze beperelte a virágüzletet az állam diszkriminációellenes és a fogyasztóvédelmi törvényeinek megsértéséért. A bíróság megállapította, hogy azért, hogy megtagadta a virágok biztosítását egy azonos neműek közötti esküvőhöz, az alperes megsértette az állam törvényeit, illetve nem volt alkotmányos joga ahhoz, hogy figyelmen kívül hagyja a törvényt egyszerűen azért, mert az vallási meggyőződésével ellentétes. A virágüzlet fellebbezett a bíróság döntése ellen. A párt a jogi eljárás során az INCLO-tag ACLU képviselte. Ez a legújabb azoknak az az Egyesült Államokban meghozott bírósági döntéseknek sorában, amelyek nem fogadják el a vallási motivációt az azonos nemű párok elleni diszkriminációra felhozott mentésként.

Foglalkoztatás, munkaügy

Írország: Az ír igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter bejelentette, hogy a foglalkoztatási egyenlőségről szóló törvény módosítását [tervezik](#), megtiltva az egyházi iskoláknak, hogy az LGBT tanárokat diszkriminálják. Jelenleg a törvény 37. paragrafusának értelmében a vallási, oktatási és egészségügyi intézményeknek lehetőségük van a munkahelyi diszkriminációra, „*amennyiben az intézmény vallásos szellemiségének fenntartása azt szükségessé teszi.*”

Egyéb

Egyiptom: Egy egyiptomi bíróság mind a 27 vádlottat [felmentette](#), akiket akkor tartóztattak le, amikor az egyiptomi rendőrség razzitát tartott egy fürdőben Kairó központjában. A bíróság azzal indokolta ítéletét, hogy az ügyvel kapcsolatos iratok, illetve az igazságügyi szakértő jelentése nem tartalmaztak világos bizonyítékokat. A rendőrség előzőleg „*szexuális kicsapongás*” gyanújával vette őrizetbe a férfiakat (ezt a vádat Egyiptomban előszeretettel alkalmazzák a meleg ellen), és azzal vádolta őket, hogy orgiákat szerveztek azonos neműek számára. Az ügyészség fellebbezett az ítélet ellen. Az alperesek közben jelezték abbéli szándékukat, hogy rágalmozásért beperelik Mona Iraqi egyiptomi újságírót, aki a rendőrséget a fürdőházhoz vezette, valamint az illető showműsorát közvetítő televíziós hálózatot. Az INCLO-tag EIPR 2014. decemberi [jelentése](#) szerint az elmúlt másfél év során legalább 150 személyt tartóztattak le szexuális kicsapongás vádjával Egyiptomban.

Kenya: 2014 augusztusában a Kenyai Republikánus Szabadság Párt [benyújtott](#) egy törvényjavaslatot, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel sújtana mindenkit, akit az azonos neműek közötti szexuális aktivitás vádjában bűnösnek találnak. A törvényjavaslat, amely sokban hasonlít az Ugandában bevezetett [jogszabályokra](#), jelentős támogatást kapott a kenyai vallási vezetőktől. Az INCLO-tag KHRC hamarosan közzétesz egy jelentést arról, hogy a vallási vezetők és intézmények miként tekintenek az azonos neműek közötti nemi kapcsolatra, illetve a szexuális másságra. A tanulmány többek között megállapítja, hogy a kenyai vallási vezetők 63,9 %-a érezte úgy, hogy vallásos meggyőződése alapján támogatja az azonos neműek közötti szexuális kapcsolat kriminalizálását; 30,2% gondolta úgy, hogy a vallásos meggyőződése alapján nem támogatja a kriminalizációt; és körülbelül 5% nem tudta, hogy vallásos meggyőződése alapján támogatnia kellene-e a kriminalizációt.

Dél-Afrika: 2014. december 3-án a dél-afrikai Western Cape tartomány felsőbbírósága a [Makumba v Minister of Home Affairs and Others](#) ügyet továbbadta a belügyminisztériumnak, kérve egy malawi nő menedékjog iránti kérelmének felülvizsgálatát, akit munkáltatója, családtagjai és a közösség tagjai megtámadtak és bántalmaztak, miután kiderült, hogy leszbikus. Malawiban, ebben a jelentős muszlim kisebbséggel rendelkező keresztény többségű országban hagyománya van az LMBT-személyek vallásilag motivált üldöztetésének. 2010-ben például az azonos neműek szexuális kapcsolatát kriminalizáló törvények betartására vonatkozó moratóriumot három nappal annak életbe lépése után feloldották, miután az Egyházak Tanácsa erősen támadta azt. Az ügyben Ms. Makumbát az INCLO-tag LRC képviselte.

Lelkiismereti szabadság és a nők jogai

Abortuszhoz való hozzáférés

Egyesült Királyság: a belfasti felsőbbíróság [engedélyezte](#) a Northern Ireland Human Rights Commission számára az északír abortusztörvény bírósági felülvizsgálatát. A szervezet azt szeretné elérni, hogy nemi erőszak, vérfertőzés, vagy a magzat „*súlyos fejlődési rendellenessége*” esetén az abortusz legálissá váljon Észak-Írországban. Jelenleg a terhességmegszakítás csak abban az esetben engedélyezett az országban, ha az illető nő élete veszélyben van, vagy testi és lelki egészsége maradandó károsodást szenvedhet. Az ügyet júniusban tárgyalják.

Új-Zéland: Az új-zélandi abortusztörvény reformjáért küzdő szervezet (Abortion Law Reform Association) [Az én Döntésem](#) néven adatbázist hozott létre, amely azokat az egészségügyi szakembereket és szervezeteket tartalmazza, amelyek megtagadják az abortusszal és/vagy fogamzásgátlással kapcsolatos szolgáltatások biztosítását, vagy azt, hogy a páciens más ellátóhoz irányítsák. Az adatbázis tartalmazza az ellátást megtagadó személy vagy szervezet nevét, a régiót, amelyben működik, illetve szakmai címét. A Right to Life New Zealand [elítélte](#) az adatbázist, mondván, hogy az „megnevez és megszegyenít”, ugyanakkor kijelentette, hogy „*az egészségügyi szolgáltatás lelkiismereti alapon történő megtagadása olyan alapvető jog, amelyet meg kell őriznünk, ha továbbra is szabad és polgári társadalomban kívánunk élni.*”

Nemzetközi: Tavaly ősszel a Center for Reproductive Rights kiadott egy jelentést [Az egészségügyi szolgáltatás megtagadása és a reprodukív jogok: emberi jogi normák](#) címmel (a spanyol változat [itt](#) érhető el), amely sorba veszi a reprodukív egészségügyi ellátás lelkiismereti okokból történő megtagadását szabályozó emberi jogi normákat, illetve összehasonlítja őket azokkal, amelyek a katonai szolgálat lelkiismereti alapon történő megtagadása esetén mérvadóak. A jelentés megállapítja, hogy mivel a reprodukív egészségügyi ellátás lelkiismereti okokból történő megtagadása jelentős mértékben káros lehet egy harmadik fél (azaz a betegek) számára, a reprodukív egészségügyi ellátás lelkiismereti alapú megtagadását jobban körül kell határolni, mint más területeken.

Fogamzásgátláshoz való hozzáférés

Kanada: Miután tavaly per indult egy ottawai járóbeteg-klinika ellen, amely vallási alapon elutasította egy nő születésszabályozás iránti kérelmét, az Ontario-i Belgyógyászok és Sebészek Testülete szabályzatának felülvizsgálata során megszavazta szakmai és emberi jogi irányelveinek aktualizálását. Azoknak az

orvosoknak, akik nem hajlandók az orvosi ellátás bizonyos formáit biztosítani (például fogamzásgátlókat felírni), az új irányelvek előírják, hogy: (1) a páciens „a szolgáltatást biztosítani hajlandó, elérhető és hozzáférhető” orvoshoz kell átirányítaniuk, illetve (2) orvosi vészhelyzet esetén maguknak is biztosítaniuk kell az ellátást. Azon orvosok ellen, akik nem tartják be az irányelveket, fegyelmi eljárás indítható. A Kanadai Keresztény Orvosok és Fogorvosok Társasága, a Katolikus Orvosi Társaságok Kanadai Szövetsége, és öt magánszemélyként eljáró orvos az új irányelvek bírósági felülvizsgálatára vonatkozó kérelmet [nyújtott be](#) az Ontario-i Legfelsőbb Bíróságnak, azt állítva, hogy azok sértik lelkiismereti- és vallásszabadságukat. Szerintük az irányelvekben lefektetett „*hatékony átirányítás*” intézménye sértheti egyes orvosok lelkiismeretét, és kitanak emellett, hogy bizonyos eljárások és gyógyszerek megtagadása nem sérti a betegek jogait, és nem jelent hátrányos megkülönböztetést sem.

Egyesült Államok: Mint arról már korábban beszámoltunk, az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának a [Burwell v. Hobby Lobby](#) ügyben hozott ítélete szerint a fogamzásgátlás biztosítását kötelezően előíró szövetségi szabályozás megengedhetetlen mértékben korlátozza a zártkörűen működő részvénytársaságok (olyan vállalatok, amelyek részvényeivel nem szabadon kereskednek, illetve amelyekben a részvényesek száma viszonylag alacsony) jogát annak lelkiismereti alapon történő megtagadásához.

Vallásos civil szervezetek továbbra is kifogásolják a fogamzásgátlás biztosítása terén rájuk vonatkozó szabályokat. A jelenlegi szabályozás értelmében a fogamzásgátlás egészségbiztosítás általi lefedettségét kifogásoló non-profit szervezetek írásban jelezhetik kifogásukat biztosítójuknál, független adminisztrátoruknál, vagy a szövetségi kormánytól; a biztosító vagy független adminisztrátor ezt követően elkülönített módon szervezi meg a fogamzásgátlás támogatását, illetve rendezzi annak költségeit.

Az intézkedést sokan bírálják azon az alapon, hogy megköveteli a szervezetektől a fogamzásgátlókkal való lefedettség fenntartását, akár vallásos meggyőződésük ellenére is. Korábban mind a négy szövetségi fellebbviteli bíróság, amely vizsgálta a kérdést (a 3., 6., 7., és a D.C. körzeti bíróság) [elutasította](#) a kifogásokat. Az USA Legfelsőbb Bírósága továbbá nemrégiben hatálytalanította a 7. körzeti bíróságnak a [University of Notre Dame v. Burwell](#) ügyben hozott döntését – amely még a Legfelsőbb Bíróságnak a *Hobby Lobby* ügyben meghozott ítélete előtt látott napvilágot –, illetve utasította a fellebbviteli bíróságot, hogy a *Hobby Lobby* ügyben hozott döntés fényében vizsgálja felül azt. A Michigani Katolikus Konferencia ugyanakkor a 6. körzeti bíróság által a [Michigan Catholic Conference v. Burwell](#) ügyben hozott döntés teljes körű felülvizsgálatát kérte a Legfelsőbb Bíróságnál. Már hat fellebbviteli bíróság tárgyalt, vagy fog a közeljövőben tárgyalni az új szabályozással kapcsolatban benyújtott panaszokat. Az INCLC-tag ACLU több, az ügygel kapcsolatban benyújtott *amicus curiae*-hoz is hozzájárult.

Egyéb

Írország: Február 10-én az ír Legfelsőbb Bíróság [tárgyalta](#) annak a nőnek a kártérítési ügyét, akin 12 nappal gyermeke megszületése előtt szimfiziotómiát végeztek a kórházban. Ahogy arról előző számunkban már beszámoltunk, az eljárás az egyik fő medenceízület megcsonkításával, illetve a medence kiakasztásával jár együtt a hüvelyi szülés megkönnyítés érdekében, és régen széles körben alkalmazták azt. Írországban állítólag mintegy 1500 asszonyon és lányon végeztek el a beavatkozást az 1920-as és 1980-as évek között, gyakran az érintettek hozzájárulása nélkül. A túlélők szerint főként a katolikusok által működtetett kórházak egészségügyi személyzete alkalmazta ezt a módszert, mert vallási okokból el kívánták kerülni az olyan eljárásokat, amelyekből kifolyólag a nő esetleg nem szülhet több gyereket. 2014 augusztusában az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága [jelezte](#), hogy a szimfiziotómia gyakorlata a Polgári és Politikai Jogok

Nemzetközi Egyezségokmányának 7. cikke értelmében kínzásnak, illetve „*kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak, illetve büntetésnek minősül*”.

A kormány által 2014 novemberében létrehozott [jogorvoslati rendszer](#) azzal a feltétellel biztosít kártérítést a túlélők számára, hogy azok az eljárással kapcsolatos mindennemű törvényes követelésüket visszavonják. Mind a túlélőket tömörítő Survivors of Symphysiotomy elnevezésű szervezet, mind pedig az INCLO-tag ICCL bírálta a rendszert, mivel az a kifizetés feltételeként a szimfiziotómia gyakorlatával kapcsolatos mindennemű (tehát nem csupán a kormánnyal szembeni) kártérítési igény visszavonását megköveteli.

Egyesült Királyság: A brit parlament [megszavazta](#) azt a jogszabályt, amely lehetővé teszi, hogy három emberből származó DNS alkalmazásával hozzanak létre emberi magzatot. A technika alkalmazásával egyes mitokondriális betegségek öröklődését kívánják megakadályozni oly módon, hogy két ember DNS-ét egy egészséges donor nő egészséges mitokondriumával kombinálják. A technika alkalmazását engedélyező törvényjavaslat már túljutott az angol katolikus és az anglikán egyházak tiltakozásán, miközben az egyházak továbbra is azt állítják, hogy a technika se nem biztonságos, se nem etikus, különösen, mert embriók megsemmisítésével jár.

Január 26-án az anglikán egyház felszentelte Libby Lane-t, az első női püspököt. Mint arról előző számunkban már beszámoltunk, 2014 novemberében az anglikán egyház egy [végső szavazás](#) során úgy döntött, hogy nőket is püspökké lehessen szentelni, és ezáltal egy évszázados nemek közti válaszfalat bontott le az egyházon belül. A reformot korábban az egyház jogalkotó testülete és a brit parlament is jóváhagyta. (A módosító kánon szövege [itt](#) olvasható.)

Lelkiismereti szabadság és egyéni jogok

Viseletek, öltözködés

Kanada: Február 6-án, a Kanadai Szövetségi Bíróság úgy [döntött](#) az [Ishaq v. Minister of Citizenship and Immigration](#) ügyben, hogy egy kanadai állampolgárságot kérelmező muzulmán nő az állampolgári eskütétel során nem köteles eltávolítani a vallása által előírt fátylat, a nikábot. A szövetségi kormány fellebbezett a döntés ellen.

Egyesült Államok: Január 20-án az USA Legfelsőbb Bírósága azt a döntést hozta a [Holt v. Hobbs](#) ügyben, hogy az a börtön szabályzat, amely megtiltotta egy muzulmán fogoly számára, hogy mintegy másfél centiméter hosszú szakállat viseljen a börtönben, sérti az illető szabad vallásgyakorlással kapcsolatos jogait. A bíróság szerint a tilalom sérti a vallási jellegű földhasználatról és fogvatartott személyekről szóló 2000. évi szövetségi törvényt, amely megtiltja a kormány számára, hogy jelentős mértékben akadályozza egy fogvatartott szabad vallásgyakorlását, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy az akadályoztatás valamilyen kényszerítő erejű kormányzati érdekre vezethető vissza. A büntetésvégrehajtási intézmény azzal védekezett, hogy a tilalomra a csempészet miatt van szükség, illetve azért, hogy a fogvatartottak ránézésre is könnyen azonosíthatóak legyenek. A bíróság ugyanakkor azzal érvelt, hogy a kormány semmilyen bizonyítékot nem tudott felhozni a tilalom indoklására. Az INCLO-tag ACLU [amicus curiae](#)-t nyújtott be az ügyben.

A Legfelsőbb Bíróság február 25-én tárgyalta az [Equal Employment Opportunity Commission v. Abercrombie & Fitch Stores, Inc.](#) ügyet, amelyet egy muzulmán nő indított, aki állítása szerint azért nem kapott meg egy állást, mert a vallása által előírt fejkendő (hidzsáb) viselése nem felelt meg a cég „öltözködési irányelveinek”. A munkahelyi egyenlőségről szóló szövetségi törvények szerint a munkáltatók kötelesek tolerálni munkavállalóik és a munkahelyeikre pályázók vallásos meggyőződését, illetve vallásgyakorlását, kivéve, ha az indokolatlan terhet ró rájuk. Ebben az esetben a cég azt állítja, hogy nem volt köteles elfogadni a felperes hidzsáb- viseletét, mivel az nem tájékoztatta őket arról, hogy az vallásgyakorlásának része volt. A Bíróság azt vizsgálja majd, hogy a munkáltatónak a vallásgyakorlás tolerálására vonatkozó kötelezettségei csak abban az esetben állnak-e fenn, ha a munkavállaló vagy állásra jelentkező meg is jelöli a potenciális konfliktusforrást. A bíróság érveléséről szóló hangfelvétel, illetve annak átirata [itt](#) található. Az INCLLO-tag ACLU [amicus curiae](#)-t nyújtott be az ügyben.

Egyéb

Kanada: A kanadai Legfelsőbb Bíróság a közelmúltban azt a döntést hozta a [Carter v. Canada](#) ügyben, hogy a büntető törvénykönyvnek az asszisztált öngyilkosságra vonatkozó teljes körű tilalma sérti a Kanadai Jogok és Szabadságok Chartájának 7. bekezdését, amely védi az élethez, a szabadsághoz és a személyes biztonsághoz való jogot, amitől kizárólag az igazságszolgáltatás alapelveivel összhangban lehet megfosztani valakit. Számos vallási szervezet avatkozott be az ügybe annak megerősítését kérve a bíróságtól, hogy az orvosok és más egészségügyi dolgozók nem kötelezhetőek a haldoklás előmozdításában való asszisztálásra. A Bíróság megállapította, hogy véleménye szerint erre az orvosokat semmi sem kötelezi, és hogy „*ami most következik, az már az orvosi kamarákra, a parlamentre, valamint a tartományi törvényhozásokra tartozik*”.

Amennyiben fel vagy le akar iratkozni erre a listára/erről a listáról, kérjük, küldjön e-mailt az INCLONewsletter@aclu.org vagy a tasz@tasz.hu címre!